

Čertice iz življenja Šnakšnepkovskega.

(Spisal Fr. Erjavec.)

I.

Večkrat sem se že jezil, da na zadnjem koncu mesta v tako pustem kraju stanujem, da je moja okolica pušobna in da sem moral včasih po zimi v južnem vremenu blato do kolena bresti. Zdaj me je pa vsa nevolja minula, rad brodim blato, ker sem se v svoji soseski s slavno znano osebo, z gospodom Šnakšnepkovskim, soznanil. To je mož, ki mu ga ni kmalo para, domovina in stoletje sta lahko ponosna na tega velikana učenosti. On je mož, ki toljkanj za človeški blagor gori, da vse svoje življenje družega ni tuhtal, kot to, kako bi človeštvo osrečil. Noč in dan si ni dal pokoja, vedno si je glavo belil, je pazil in risal, filozofiral in eksperimentiral in si prizadeval, priti na sled važnim prikaznim in resnicam v naravi, ktere bi bile potem živi viri za osrečenje človeštva.

Po dve ali tri ure je včasih sedel pred mikroskopom kot muha v medu, ni se ganil, še sopsti se ni upal, le včasih je ves zamišljen glavo podperl in nerazumljivo v brado mermral, pa zopet pogleda po ozki cevi, zmaje z glavo, zopet pogleda in po pol ure mu včasih stermi oko v predmet. Ko bi kdo njegovega občnokoristnega prizadevanja ne poznal in ga tako sedeti vidil, bi morebiti mislil, da dobri možic „quadraturam circuli“ ali pa gotovega, nespodtakljivega pomočka zoper pasjo steklino išče.

Pa kaj je neki učenega Šnakšnepkovskega v tak nemir pripravilo? Morebiti po prezgodaj umerlih dražih prijatlih žaluje? — O, ne! Ga je znabiti zlobna osoda ob vse premoženje pripravila? — Tudi ne! Ali mu je toča up bogate žetvi uničila? — Tudi to ne!

Učeni možje še zdaj ne vedó, kakšen je zadnji člen tipavnic majhnega bolhi podobnega keberčka. Pri pretresovanji tega važnega uprašanja so se med učenimi dve stranki osnovale.

Ena terdi, da je pri ti živalici, koj ko se izleže, zadnji člen tipavnic rujav in da še le s časom čern postane. Druga pa ji vkljub terdi, da je omenjeni člen zmiraj čern. Ker pa nobena stranka odjenjati ni hotla, ampak terdovratno svojo terdila, se je unel hud peresen boj in popisali so cele skladovnice popirja, da je moja kuma branjovka dve leti sol in štupo vanj zavijala.

V serce je ta zdraha „sacerdotum naturae“ složnega in miroljubnega Šnakšnepkovskega bolela. Da bi te znanstvene pravde enkrat konec bilo in se zopet ljubi mir vernil med serdite naravoslovce, je Šnakšnepkovski nalovil cele rodovine teh keberčkov, majhnih in velicih, starih in mladih, rejenih in meršavih, moških in

ženskih; lovil jih je po zelenih travnikih in po pisanih gojzdih. — In zdaj jih pregleduje

„od prihoda zlate zore,
dokler solnca luč ne vgasne.“

Al vender pravega spoznati ne more, ker pri enih so člani rumeni, pri enih rujavi in zopet pri enih črni. — Toraj mu oko stermi in mre in serce ga boli, ko pomisli, da pravde in anarhije še konec ne bo.

Njegov hlapčec Boštjan, ki je bil vedno na lovu in je cele menažerije teh zveri za Šnakšnepkovskov kabinet oskerboval, je skušal svojega gospoda potolažiti in mu reče:

„Ljubi moj gospod, nikar toliko zavoljo tega ne tugovajte! Jaz bi mislil, pustimo živalicam njih tipavnice, kakor jim jih je Bog ustvaril. Čemu tedaj toliko živalic neusmiljeno moriti, saj mende ni na ti reči toliko ležeče?“

„Kaj! — da na tem ni nič ležeče??!“ zavpije gospod in jeza mu napne žilo na čelu. — „Pa kaj! tvoj megljeni pogled ne seže tako daleč,“ pristavi bolj počasi in zasmehljivo Šnakšnepkovski, „ti ne previdiš, koliko škode skoz to učenost in po ti blagor vsega človeštva terpi; se ve, tvoj bistroum ne seže tako daleč. Saj ti tudi ne zamerim, ti me ne razumiš, ti ne vidiš čistega plamena, ki v meni za človeški blagor gori.“

Hlapčec gospoda milovaje pogleda in se iz sobe zmuzne.

Drobtince.

Ajdovo zerno. Narodska pripovedka. Zapisal J. Bohinc. — Očetje naši so stanovali nekdanj v deželah izhodnih, tam kjer sije in greje solnce let in dan, kjer je zlata obilno in bogastva bez mere. Toda sčasom v krajih taistih so se ljudje do čuda pomnožili, in selišč drugih iskat, se napotijo očetje naši. Miroljubni so rajši zapustili kraj obilne sreče, kot da bi se bili ruvali in pobijali. Popotnim jim boginja, ktera jih je ljubila zavoljo miroljubnosti, da zerno, rekoč: „Koderkoli bote popotovali, vsadite zerno to; kjer ozeleni in zraste, tam ostanite. Ako pa neozeleni o dnevih treh, ga izkopljite in pomeknite se dalej.“ Nikjer ni ozelenelo zerno: ne na bregu morja črnega, ne po planjavah polskih, ne po gorah nemških, le v zemlji slovenski je ozelenelo in razcvetelo se belo in prineslo sad prijeten in obilo koristen. In dan današnji seje Slovenec ajdo, — če to suša pritisne ali slana popari — je slaba za slovenskega kmeta.

Ruski jemščik. Spisal rajni F. Jeriša. — Jemščik (Fiaker) je potniku dragotina, da je ni preplačati. Si se pogodil z njim ter mu še poverh dal razumeti, da se imá nadjati dobre napitnine, postane s tim tvoj najzvestejši oskerbovavec, tvoj vodnik v tujih mestih, tvoj mešetar pri